

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Lingvistinė diskurso analizė	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): doc. dr. Vilma Zubaitienė Kitas / a (-i): asist. dr. Eglė Gudavičienė, asist. dr. Inga Hilbig	VU Filologijos fakulteto Taikomosios kalbotyros institutas, Lietuvių kalbos katedra, Lituanistinių studijų katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomasis: 5 semestras (Lietuvių filologija: kultūros ir medijų studijos) Pasirenkamasis: 5, 7 semestras (Lietuvių filologija ir kitos jos šakos)

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Rudens semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	140	48	92

Dalyko (modulio) tikslas		
Studentai įgis diskurso teorijos žinių ir supratimo, žinių apie diskurso analizės metodus bei jų taikymo galimybes; ugdysis gebėjimus kritiškai studijuoti teorinės literatūros šaltinius, kelti probleminius klausimus ir aktyviai dalyvauti diskusijoje; ugdysis lingvistinę kompetenciją ir gebėjimus analizuoti; gebės aprašyti ir aiškinti lietuvių kalbos reiškinius įvairiais diskurso analizės požiūriais, vartodami tinkamą terminiją, taikydami tinkamus metodus bei naudodamiesi šiuolaikinėmis technologijomis, duomenų ištekliais ir šaltiniais; ugdysis gebėjimus žodžiu pristatyti savo teorinio ir / ar tiriamojo pobūdžio pranešimus, Dalyku taip pat ugdomas studentų analitinis ir kritinis mąstymas, kūrybiškumas, gebėjimas dirbti individualiai bei grupėmis, pasirenkant tinkamas strategijas užduotims atlikti.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas įgis diskurso, teksto lingvistikos ir šnekos aktų teorinių žinių	Įtraukiamoji paskaita, literatūros studijavimas, probleminis dėstymas	Darbas per seminarus, užduočių atlikimas
bus supažindinti su svarbiausiais diskurso požymiais ir tipais	Įtraukiamoji paskaita, literatūros studijavimas, probleminis dėstymas	Darbas per seminarus, užduočių atlikimas
gebės tinkamai vartoti diskurso analizės terminiją	Įtraukiamoji paskaita, literatūros studijavimas, probleminis dėstymas	Darbas per seminarus, užduočių atlikimas
išmanys diskurso organizavimo struktūrą ir strategijas	Seminarai: diskusijos, tiriamųjų užduočių atlikimas ir aptarimas	Darbas per seminarus, užduočių atlikimas
gebės analizuoti tekstus, šnekos aktus, įvairius diskursus taikydami diskurso analizės teorinę prieigą	Seminarai: diskusijos, tiriamųjų užduočių atlikimas ir aptarimas.	Darbas per seminarus, užduočių atlikimas, tarpiniai atsiskaitymai, rašto darbas ir jo pristatymas

gebės dalyvauti diskusijoje, viešai žodžiu ir raštu pristatyti savo tyrimą	individualus darbas (savarankiška informacijos paieška, savarankiškas pavyzdžių nagrinėjimas ir aptarimas raštu).	Darbas per seminarus, užduočių atlikimas, tarpiniai atsiskaitymai, rašto darbas ir jo pristatymas
--	---	---

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Diskurso samprata. Diskurso sritis, dalyviai, pobūdis. Rašytinis, sakytinis, elektroninis diskursai. Diskurso, teksto ir konteksto santykis.	2						2	4	Teorinės literatūros skaitymas: Halliday 2003, 52–64
2. Teksto tyrinėjimo aspektai ir metodai. Teksto požymiai (kohezija, koherencija, intertekstualumas ir kt.) ir teksto tipai. Teksto tipo ir žanro santykis, teksto tipų sąveika. Naratyvieji ir nenaratyvieji tekstai. Teksto žanrai.	2		2				4	6	Teorinės literatūros skaitymas: Marcinkevičienė 2007, 9–24; Bhatia 2004, 3–26. Užduočių atlikimas
3. Teksto funkcijos. Teksto funkcijų ir žanro sąveika. Teksto rišlumo (kohezijos) analizė (referencija, substitucija, elipsė, konjunkcija, leksinė kohezija). Teksto informacinė struktūra.	2		2				4	8	Teorinės literatūros skaitymas: Marcinkevičienė 2008 (apie teksto funkcijas); Salkie 1995, 3–75 (teorinės dalys, be pratimų). Užduočių atlikimas
4. Diskurso organizavimo struktūra. Diskurso žymikliai ir jų funkcijos			2				4	8	Teorinės literatūros skaitymas: Halliday 2003, 23–43; Maschler, Schiffman 2015, 189–221 Užduočių atlikimas
5. Vertinimas, samprotavimas ir argumentavimas. Lingvistinės manipuliacijos. I tarpinis atsiskaitymas			2				2	8	Teorinės literatūros skaitymas: Van Eemeren, Jackson, Jacobs, 2010, 85–107 Užduočių atlikimas
6. Šnekos aktų teorija: šnekos akto samprata, performatyvumas, sėkmės sąlygos	2		2				4	8	Teorinės literatūros skaitymas: Ryvitytė 2011, 49–58; Yule 1996, 47–50. Užduočių atlikimas
7. Šnekos aktų rūšys. Netiesioginiai šnekos aktai	2		2				4	8	Teorinės literatūros skaitymas: Ryvitytė 2011, 59–64; Yule 1996, 53–55. Užduočių atlikimas

8. Implikatūra. Bendradarbiavimo principas ir pokalbio maksimos	2		2				4	6	Teorinės literatūros skaitymas: Ryvitytė 2011, 36–48; Yule 1996, 35–46. Užduočių atlikimas
9. Mandagumo teorija. Pozityvusis ir negatyvusis mandagumas. II tarpinis atsiskaitymas	2		2				4	8	Teorinės literatūros skaitymas: Ryvitytė 2011, 65–79; Yule 1996, 59–65. Užduočių atlikimas
10. Pokalbių analizė	2		2				4	8	Teorinės literatūros skaitymas: Paltridge 2006, 90–112. Užduočių atlikimas
11. Kritisė diskurso analizė	2		2				4	8	Teorinės literatūros skaitymas: Paltridge 2006, 186–203. Užduočių atlikimas
12. Lyčių diskursas	2		2				4	6	Teorinės literatūros skaitymas: Tannen 1990 (pasirinkti skyriai). Užduočių atlikimas
13. Reklamos diskursas. III tarpinis atsiskaitymas	2		2				4	6	Teorinės literatūros skaitymas: Cook 2001 (pasirinkti skyriai). Užduočių atlikimas
Iš viso	24		24				48	92	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas per seminarus	25	Semestro metu	Vertinama taip: 2,5 balo – aktyviai dalyvauja svarstant tiriamąjį klausimą, argumentuoja savo nuomonę, demonstruoja studijuotos literatūros analitinę, kritisę refleksiją; 1,5 balo – dalyvauja svarstant tiriamąjį klausimą, argumentuoja savo nuomonę, referuoja studijuotos literatūros informaciją; 0 balų – neįsitraukia į svarstymus
Tarpiniai atsiskaitymai	3 x 15 proc.	Semestro metu	1,5 taško – tinkamai ir savarankiškai atlieka užduotį, vartoja tinkamą terminiją, nuosekliai argumentuoja, mintis dėsto sklandžiai. 1 taškas – pasirenka tik elementarius aptarimo objektus, vieną ar kelis jų apibūdina praleisdami dalį esminių bruožų, terminiją pasitelkia ribotai, yra formalių trūkumų. 0,5 taško – stinga gilesnio aptariamo aspekto suvokimo, referuojama užuot analizavus. 0 taškų – neįteiktas darbas
Egzaminas	30	Sesijos metu	Atvirų ir uždarų klausimų testas. Egzaminą sudaro 30 klausimų. Užduotys sudarytos pagal per paskaitas išeitas temas. Egzamino metu vertinamas studento sugebėjimas sistematizuoti ir analizuoti paskaitų metu išdėstytą medžiagą. Vertinama dešimtbalė sistema (10 balų – 91–

			100 % gerai atliktų užduočių; toliau balai kinta kas 10 %). Studentų žinių vertinimo kriterijai pateikiami pirmos paskaitos metu.
--	--	--	---

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
V. Bhatia	2004	Worlds of Written Discourse: A genre-based view		London and New York, Continuum
G. Brown, G. Yule	1983	Discourse Analysis		Cambridge University Press
J. Coates	2008	Women, Men and Language		Harlow: Pearson Longman.
G. Cook	2001	The Discourse of Advertising.		London: Routledge
S. Juzelėnienė, R. Baranauskienė	2008	Lingvistinė diskurso analizė		Viešojo diskurso retorika ir lingvistika / redaktorių kolegija: pirmininkas Aleksandras Krasnovas ... [et al.]. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla. P. 82–89.
Van Eemeren, F., Jackson, S., Jacobs, S.	2010	Argumentation		<i>Discourse Studies</i> . Sage Publications; London and New York. P. 85–107.
M. A. K. Halliday	2003	Linguistic Studies of Text and Discourse		London, New York: Continuum
R. Marcinkevičienė	2007	Spaudos tekstų žanrai		Kaunas: VDU
R. Marcinkevičienė	2008	Žanro ribos ir paribiai		Vilnius: Aureus
J. R. Martin	2015	Cohesion and Texture		The Handbook of Discourse Analysis / Deborah Tannen, Heidi E. Hamilton, Deborah Schiffrin (eds.). UK: John Wiley & Sons. P. 61–81.
Y. Maschler, D. Schiffrin	2015	Discourse markers: Language, meaning, and context		The Handbook of Discourse Analysis / Deborah Tannen, Heidi E. Hamilton, Deborah Schiffrin (eds.). UK: John Wiley & Sons. P. 189–221.
B. Paltridge	2006	Discourse Analysis		London, New York: Continuum
B. Ryvitytė	2011	Lingvistinės pragmatikos įvadas		Vilnius: Vilniaus universitetas
R. Salkie	1995	Text and Discourse Analysis		London: Rutledge
D. Tannen	1990	You just don't understand		United States: William and Morrow Company.
G. Yule	1996	Pragmatics		Oxford: OUP
Papildoma literatūra				
M. Coulthard	1994	On Analysing and Evaluating Written Text.		Advances in Written Text Analysis / Ed. by Malcolm Coulthard. London and New York: Routledge. P. 1–11

G. Čepaitienė	2007	Lietuvių kalbos etiketas: semantika ir pragmatika		Šiauliai: ŠU leidykla
S. Juzelėnienė, R. Baranauskienė		Lingvistinių diskurso tyrimų raida	<i>Respectus philologicus</i> 2008, Nr. 13, 110–116.	
I. Hilbig	2010	Lietuvių ir anglų lingvistinis mandagumas		Vilnius: VU leidykla. https://kolekcijos.biblioteka.vu.lt/islandora/object/kolekcijos%3AVUB01_000439720
A. Ryklienė	2000	Bendravimas internetu: kalbėjimas rašant	<i>Darbai ir dienos</i> 2000, Nr. 24, 99–107	
J. Thomas	1995	Meaning in interaction: an introduction to pragmatics		London: Longman
E. Zaikauskas		Šnekos akto dalyvių strategija, socialiniai vaidmenys ir tipai lietuvių kalboje	<i>Acta Linguistica Lithuanica</i> , 2003, Nr. 46, 145–172	

Atnaujinta 2024-02-04